

TEMYİZ SÜRESİNİN NE ZAMAN BAŞLAYACAĞININ KARARDA YAZILMAMASI

Yargıtay Ceza Genel Kurulu

Esas: 2013/7-137

Karar: 2014/72

5846 sayılı Kanuna muhalefet suçundan sanığın aynı kanunun 81/9-1, 5237 sayılı TCK'nun 53/1 ve 54. maddeleri uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve müsadereye ilişkin, İstanbul 3. Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesince verilen 09.03.2010 gün ve 550-277 sayılı hükmün sanık müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 31.01.2012 gün ve 12429-782 sayı ile;

“Yokluğunda verilen hükümde temyiz süresinin tebliğinden itibaren başlayacağı belirtilmeyerek sanık yasa yolunda yanılmış olduğundan, müdafinin temyiz talebi süresinde kabul edilerek yapılan incelemede;

5846 sayılı Yasanın 08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Yasanın 143. maddesi ile değişik 81/4. maddesinde ‘bandrol yükümlülüğüne aykırı ya da bandrolsüz olarak bir eseri çoğaltıp satışa arz eden, satan, dağıtan veya ticari amaçla satın alan ya da kabul eden kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır’ hükmüne yer verilmiş ise de, maddenin içtimayı düzenleyen 13. fıkrasında yer alan ‘bandrol yükümlülüğüne aykırılığın aynı eserle ilgili olarak 71’inci maddenin birinci fıkrasının 1 numaralı bendinde

tanımlanan suçla birlikte işlenmesi halinde, fail hakkında sadece 71'inci maddeye göre cezaya hükmolunur. Ancak verilecek ceza üçte biri oranında artırılır' hükmü, 5728 sayılı Kanunun 138. maddesi ile değişik 71/1. maddesindeki 'bu kanunda koruma altına alınan fikir ve sanat eserleriyle ilgili manevi, mali veya bağlantılı hakları ihlal ederek; bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın işleyen, temsil eden, çoğaltan, değiştiren, dağıtan, her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma ileten, yayımlayan ya da hukuka aykırı olarak işlenen veya çoğaltılan eserleri satışa arz eden, satan, kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticari amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur' şeklindeki hüküm, yasanın soruşturma ve kovuşturma usulünü düzenleyen 75. maddesindeki '71 ve 72'inci maddelerde sayılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması şikâyetle bağlıdır. Yapılan şikâyetin geçerli kabul edilebilmesi için hak sahiplerinin veya üyesi oldukları meslek birliklerinin haklarını kanıtlayan belge ve sair delilleri Cumhuriyet Başsavcılığına vermeleri gerekir. Bu belge ve sair delillerin şikâyet süresi içinde Cumhuriyet Başsavcılığına verilmemesi halinde kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilir' ve 'bu kanunda yer alan soruşturma ve kovuşturması şikâyetle bağlı suçlar dolayısıyla başta Milli Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri olmak üzere ilgili gerçek ve tüzel kişiler tarafından eser üzerinde manevi ve mali hak sahibi kişiler şikâyet hakkını kullanabilmelerini sağlamak amacıyla durumdan haberdar edilirler' hükümleri dikkate alınarak 5271 sayılı Yasanın 234/2. maddesi ve 5846 sayılı Yasanın 5728 sayılı Kanunun 140. maddesi ile değişik 75. maddesi gereğince eserler üzerinde hak sahibi olan suçun mağdurları davadan haberdar edildikten sonra yasal sürede şikâyet hakkı bulunanlardan biri ya da bir kısmı tarafından şikâyetle bulunulması, hak sahibi olduğunun ispatlanması halinde lehe yasa belirlenmesi bakımından 5846

sayılı Yasanın suç tarihinde yürürlükte bulunan 5101 sayılı Yasa ile değişik 81. maddesinin 9. fıkrasının 1/a alt bendi ile 5728 sayılı Yasa ile değişik 81/13. maddesi ve aynı yasanın 71/1. madde hükümleri karşılaştırılıp, sonucuna göre mahkemece uygulama yapılmasının gerekmesi" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise, 12.04.2012 gün ve 16827 sayı ile;

"Sanık ve müdafinin yokluğunda verilen hükümde başvurulacak yasa yoluna ilişkin bildirimde temyiz süresinin tefhim ya da tebliğ yönünden başlama tarihi bildirilmemiş ise de, temyiz süresi, başvuru şekli ve yeri yönünden yasaya aykırı bir bildirim sözkonusu değildir. Hüküm süresinden sonra temyiz eden sanık müdafii de temyiz dilekçesinde, bildirimdeki bu eksiklik nedeniyle temyiz süresinin ne zaman başlayacağı hususunda duraksama yaşandığına dair herhangi bir ifadeye yer vermemiştir. Sanık müdafii tebligatın geçersiz olduğu yönünde itiraz ileri sürmektedir. Hüküm sanığın yüzüne karşı verilse idi bu durumun yanıltıcı nitelik taşıması mümkün görülmektedir. Gerekçeli karar sanığın bilinen son adresine tebliğ edilmiş, ki bu adres vekâletnamesinde de belirtilen adrestir. Sürenin tebliğinden itibaren başlayacağı yönünde kuşku ve yanıltıcı bir durum yoktur" görüşüyle itiraz kanun yoluna müracaat ederek, Özel Daire bozma kararının kaldırılmasına ve sanık müdafinin temyizinin süre yönünden reddine karar verilmesi isteminde bulunmuştur.

CMK'nun 308/1. maddesi uyarınca inceleme yapan Özel Dairece 27.11.2012 gün, 22566-33091 sayı ve oyçokluğu ile, itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözülmesi gereken uyuşmazlık; sanığın yokluğunda kurulan hükmünde gösterilen kanun yolu bildiriminin yanılığa yol açıp açmadığı ve buna bağılı olarak sanık müdafinin temyiz isteminin süresinde olup olmadığının belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından;

Mahalli mahkemece sanığın yokluğunda kurulan hükmün kanun yolu bildiriminin; “yedi gün içerisinde mahkememize verilecek bir dilekçe veya mahkeme kâtibine yapılacak beyan tutanağı geçirilmek suretiyle temyiz yolu açık olmak üzere” şeklinde gösterildiğı,

20.04.2009 tarihinde kanuna ve usulüne uygun olarak tebliğ olunan hükmün, sanığın karar tarihinden sonra vekaletname ile görevlendirdiğı müdafii tarafından süresinden sonra 15.06.2009 günlü dilekçe ile temyiz edildiğı, dilekçede sanığın kanun yolu bildiriminde yanılıldığına ilişkin herhangi bir anlatımın bulunmadığı,

Anlaşılmaktadır.

1412 sayılı CMUK’nun, 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi gereğince halen yürürlükte olan 310. maddesinde, yüze karşı verilen kararlarda temyiz isteminin hükmün tefhiminden itibaren bir hafta içerisinde hükmü veren mahkemeye verilecek dilekçe veya zabıt kâtibine yapılacak beyanla olacağı, bu takdirde beyanın tutanağı geçirilip hâkime tasdik ettirileceğı, yoklukta verilen kararlarda ise temyiz süresinin tebliğle başlayacağı belirtilmiştir.

5271 sayılı CMK’nun 34/2, 231/2 ve 232/6. maddelerinde ise, hüküm ve kararlarda başvurulacak kanun yolu, başvurunun yapılacağı merci, başvuru yöntemi ve süresinin hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak biçimde açıkça belirtileceğı

hükümlerine yer verilmiş olup, bu hükme aykırılık, aynı kanunun 40. maddesi gereği eski hale getirme nedeni olacaktır. Bu bildirimlerdeki temel amaç, süjelerin başvuru haklarını etkin bir biçimde kullanmalarının sağlanması ve bu eksiklik nedeniyle hak kayıplarına yol açılmamasıdır. Ancak burada dikkat edilecek veya eski hale getirme nedeni olacak husus, eksik ya da yanılgılı bildirim nedeniyle hakkın kullanılmasının engellenip engellenmediğinin belirlenmesidir. Bildirimdeki eksikliğin yol açtığı hak kaybı bulunmamakta ise, bu durum eski hale getirme nedeni oluşturmayacaktır.

CMK'nun 264. maddesinde ise, kabul edilebilir bir kanun yolu başvurusunda kanun yolu veya mercide hatanın, başvuranın hakkını ortadan kaldırmayacağı, bu hâlde başvurunun yapıldığı merci tarafından başvurunun derhâl görevli ve yetkili mercie gönderilmesi gerektiği hükmüne yer verilmiştir.

Anılan hükümler birlikte değerlendirildiğinde, kural olarak temyiz istemi; süresinde verilen dilekçe veya zabıt kâtibine yapılacak beyanla hükmü veren mahkemeye iletilecektir. Ancak süresinde olması şartıyla, söz konusu dilekçenin hükmü veren mahkeme dışındaki bir mahkemeye verilmesi veya istemde bulunulması ya da haklı nedenlerin varlığı durumunda Cumhuriyet savcılığına veya bir başka mercie istemde bulunulması temyiz istemini geçersiz kılmayacak, bu durum mercide yanılgı kapsamında değerlendirilerek, dilekçenin verildiği ya da istemin yapıldığı merci tarafından istem veya dilekçe mahkemesine gönderilecektir. Söz konusu istemin temyiz yerine itiraz olarak belirtilmiş olması da bu kapsamda değerlendirilip, başvuru sahibinin hakları korunacak, sürenin hiç bildirilmemesi ya da hatalı veya eksik bildirilmesi halinde, bunun ilgili taraf açısından yanılgı oluşturarak, bir hakkın kullanılmasını engellemesi durumunda açıklamalı davetiye ile bu hususun tebliğinden sonra süre işlemeye başlayacak ve böylece muhtemel hak kayıpları önlenecektir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Sanığın yokluğunda verilen hükümde başvurulacak kanun yoluna ilişkin bildirimin; “yedi gün içerisinde mahkememize verilecek dilekçe veya mahkeme kâtibine yapılacak beyan tutanağa geçirilmek suretiyle temyiz yolu açık olmak üzere” biçiminde gösterildiği, usulüne uygun olarak tebliğ olunan hükmü sanık müdafinin kanuni süresinden sonra temyiz ettiği, dilekçede kanun yolu bildiriminde yer alan ifadeler nedeniyle temyiz süresinin ne zaman başlayacağı hususunda sanığın tereddüt yaşadığına ilişkin herhangi bir anlatıma yer verilmediği gibi, temyiz dilekçesinin süresinden sonra ibraz edilmesini haklı kılacak bir bilginin de bulunmadığı anlaşılmaktadır.

1412 sayılı CMUK’nun 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi uyarınca halen yürürlükte bulunan 310. maddesi uyarınca, yokluğunda verilen kararlara karşı temyiz isteminin, tebliğden itibaren bir hafta içerisinde yapılması gerekmekte olup, sanık müdafii, kanuna ve usulüne uygun olarak 20.04.2009 tarihinde sanığa tebliğ edilen hükme karşı bir haftalık kanuni süresinden sonra 15.06.2009 günü temyiz başvurusunda bulunmuştur. Her ne kadar hükümde başvurulabilecek kanun yoluna ilişkin sürenin başlangıcının gösterilmemesi nedeniyle bildirimin eksik olduğu, bu durumun eski hale getirme nedeni olarak kabulü ile temyiz başvurusunun süresinde yapıldığının kabul edilmesi gerektiği ileri sürülebilir ise de, yokluğunda verilen hükme ilişkin temyiz süresinin, sanığın bu hükmü usulüne uygun olarak öğrenmesi yani tebliği ile işlemeye başlayacağı açık olduğundan, ayrıca sürenin başlangıcına yer verilmemesinin, sanık bakımından kanun yolu süresinin tebliğle işlemeye başlayacağı gerçeğini değiştirmeyecektir. Kaldı ki sanık müdafii, süreden sonra verdiği dilekçesinde, kanun yolu bildirimindeki açıklamaların, sanığı temyiz süresinin başlangıcı konusunda yanılgıya düşürdüğüne ilişkin bir iddiada da bulunmamıştır.

Bu itibarla, itirazın kabulüne, Özel Daire bozma kararının kaldırılmasına ve sanık müdafinin süresinden sonra yapmış olduğu temyiz isteminin reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan beş Genel Kurul Üyesi; “kanun yolundaki eksik ve yanılgılı bildirim nedeniyle sanık müdafinin temyiz isteminin süresinde kabul edilmesinde isabetsizlik bulunmadığından itirazın reddine karar verilmesi gerektiği” düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

- 1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,
- 2- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 31.01.2012 gün ve 12429-782 sayılı bozma kararının KALDIRILMASINA,
- 3- 1412 sayılı CMUK’nun, 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi uyarınca halen yürürlükte olan 317. maddesi gereğince sanık müdafinin süresinden sonra olan temyiz isteminin REDDİNE,
- 4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 18.02.2014 tarihinde yapılan müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.

CEZA DAVASININ TEBLİGAT AŞAMASINDA ZAMANAŞIMINA UĞRAMASI

Yargıtay Ceza Genel Kurulu

Esas: 2013/11-398

Karar: 2014/259

Hükümlü N...’nin 1999 takvim yılında sahte fatura düzenlemek suçundan 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 359/b-1 ve 765 sayılı TCK’nun 80. maddeleri uyarınca 21 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ilişkin, İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 28.12.2006 gün ve 380-548 sayılı hükmün kesinleşmesinden sonra; İzmir C.Başsavcılığınca dava zamanaşımının gerçekleştiği ileri sürülerek cezanın yerine getirilip getirilmeyeceği hususunda bir karar verilmesinin talep edilmesi üzerine yerel mahkemece 12.09.2008 gün ve

380-548 sayılı ek karar ile “kararın henüz kesinleşmesinden önce tebligat aşamasında dava zamanaşımının gerçekleştiği” gerekçesiyle 765 sayılı TCK’nun 102/4 ve 104/2. maddeleri uyarınca kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Kararın katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 03.05.2012 gün ve 8107-7497 sayı ile;

“Hükümlü hakkındaki 28.12.2006 gün ve 380-548 sayılı kararın kesinleşmesinden sonra İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı ilamat infaz bürosunun 04.06.2008 gün 2007/1-657 sayılı yazısı ile Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 27.06.2008 gün ve 36969 sayılı yazısı ile, kararın infazında tereddüt edilmesi ve sanık hakkında ‘1999 takvim yılında sahte fatura düzenlemek’ suçundan açılan kamu davasının hükmün kesinleştiği tarihe kadar zamanaşımı süresi dolduğundan ortadan kaldırılmasının talep olunması üzerine dava zamanaşımının karar tarihinden sonra hükmün kesinleşmesinden önce dolduğundan bahisle davanın ortadan kaldırılmasına dair evrak üzerinde verilen 12.09.2008 tarihli ek karar 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 101/3. maddesi uyarınca itiraza tabi bulunduğu, katılan vekilinin vaki temyiz isteminin 5320 sayılı Kanunun 8/1. maddesi uyarınca uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK’nun 317. maddesi gereğince reddine, temyiz dilekçesinin itiraz dilekçesi olarak kabulüyle CMK’nun 264. maddesi uyarınca gereğinin mahallinde takdir ve ifası için dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine” karar verilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 13.06.2012 gün ve 105025 sayı ile;

“Somut olayda yerel mahkeme kesinleşmiş bir hüküm sonrası, hükmün kesinleştirilmesinden önce dava zaman aşımı süresinin dolduğunu tespitiyle dosya üzerinden 765 sayılı TCK’nun 102/4 ve 104/2 .maddeleri gereğince davanın ortadan kaldırması

kararı vermiştir.

Öncelikle verilen kararın hukuki niteliğini tespit etmek gereklidir. 5271 sayılı CMK'nun 223. maddesinde mahkemenin verdiği hangi kararların hüküm niteliğinde olduğu tek tek sayılmıştır. Davanın düşmesi kararı hükümdür. Sanık hakkında lehe kanun sebebiyle 765 sayılı TCK'nun 102. maddesinde yer alan dava zaman aşımı süresinin dolması nedeniyle davanın ortadan kaldırılmasına ilişkin özel hüküm nedeniyle verilen davanın ortadan kaldırılması kararı CMK'nun 223/8. maddesinde düzenlenen 'düşme sebebinin bulunması halinde davanın düşmesine karar verilir' hükmünün karşılığıdır. Düşme kararlarının davanın esasına ilişkin olması nedeniyle temyize tabi olduğu CMK'nun 223/1. maddesinde açıkça belirtilmiştir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında Kanunun 98. maddesi ise, infaz aşamasında ortaya çıkan durumların nasıl çözülmesi gerektiğine ilişkindir. Buna göre, 'mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama olursa, cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ileri sürülür ya da sonradan yürürlüğe giren kanun, hükümlünün lehinde olursa, duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için hükmü veren mahkemeden karar' istenmelidir. C.savcısı infaz aşamasında mahkemeden dava zamanaşımı nedeniyle infazın gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği yönündeki tereddütü gidermek için talepte bulunmuş ve mahkemece infazın durdurulmasına karar verilmiştir. Bu karar, 5275 sayılı Kanunun 98. maddesi gereğince verilen kararların nasıl ve kim tarafından inceleneceğine dair aynı kanunun 101. maddesindeki düzenleme gereğince itiraza tabidir. Ancak mahkeme bu karar ile yetinmemiş, ayrıca yeniden bir değerlendirme yaparak dava zaman aşımı süresinin hükmün kesinleşmesinden önce tamamlanmış olduğu gerekçesiyle davanın ortadan kaldırılmasına yani düşmesine hükmetmiştir.

Düşme kararın duruşma dışı verilmesi, bu kararın davanın esasına ilişkin olmadığını ve hüküm niteliğini ortadan

kaldırıcı bir sonuç doğurduğunu göstermemektedir. Aslında mahkeme verdiği ortadan kaldırma kararının gerekçesini; sanığın yoluğunda verilen mahkumiyet hükmünün sanığa tebliğ edildiğı tarih itibariyle zaman aşımının dolmasına, başka bir ifade ile hükmün henüz kesinleştirilmediğine ve 26.03.2007 tarihli kesinleştirme işleminin hukuki bir değer taşımadığına, dolayısıyla henüz kesinleştirilmemiş davanın ortadan kaldırılarak sona erdirilmesi gerektiğine dayandırmaktadır. Bu durumda, verilen kararın hüküm özelliğı taşıması, temyiz yolu ile denetlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır” görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurmuştur

CMK’nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 11. Ceza Dairesince 05.12.2013 gün ve 33394-24708 sayı ile, itiraz nedenlerinin oy çokluğuyla yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; dava zamanaşımı dolmadan mahkûmiyet kararı verilerek el çekilen ve süresinde temyiz edilmemesi nedeniyle kesinleştirilerek infaza verilen dosyadaki hükmün, gerekçeli kararın tebliğı aşamasında davanın zamanaşımına uğradığı iddiası üzerine yerel mahkemece yeniden ele alınıp “kararın henüz kesinleşmesinden önce tebligat aşamasında dava zamanaşımının gerçekleştiğı” gerekçesiyle verilen kamu davasının ortadan kaldırılmasına (düşmesine) ilişkin ek kararının 5275 sayılı Kanunun 98 ve 101. maddeleri uyarınca itiraz kanun yoluna mı, yoksa 5271 sayılı CMK’nun 223/8 ve 1412 sayılı CMUK’nun 305. maddeleri uyarınca temyiz kanun yoluna mı tabi olduğunun belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından;

Sanık hakkında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 10.03.2003 günlü iddianamesiyle 1998, 1999 ve 2000 takvim yıllarında sahte fatura düzenlemek suçlarından kamu davası açıldığı,

Yargılama sırasında 05.06.2003 tarihli ara kararla Maliye Hazinesinin davaya katılmasına karar verildiği,

Yapılan yargılama sonucunda 26.01.2005 günlü ilk kararla sanığın her üç suçtan da mahkûmiyetine karar verildiği,

Sanık tarafından temyiz edilen bu hükmün Yargıtay 7. Ceza Dairesince 05.07.2006 gün ve 7319-13782 sayılı kararla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre sanığın hukuki durumunun yeniden takdir ve değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması nedeniyle bozulduğu,

Bozmaya uyarak yargılama yapan yerel mahkemece 28.12.2006 günlü ikinci kararla sanık hakkında 1998 takvim yılında sahte fatura düzenlemek suçundan açılan kamu davasının zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına, 1999 ve 2000 takvim yıllarında sahte fatura düzenlemek suçlarından ise sanığın ilk hükümdeki gibi cezalandırılmasına karar verildiği,

Katılan vekilinin, yüzüne karşı verilen bu hükmü sadece ortadan kaldırma (düşme) kararı yönünden temyiz ettiği, yokluğunda verilen hükmün sanığa 16.03.2007 tarihinde tebliğ olduğu, hükümden sonra görevlendirilen sanık müdafinin hükmü süresinde sonra 26.03.2007 tarihinde temyiz ettiği, bu nedenle de yerel mahkemece 24.04.2007 gün ve 380-548 sayılı ek kararla sanık müdafinin temyiz isteminin süresinden yapılmadığından bahisle reddine karar verildiği, sanık müdafinin temyiz isteminin reddi kararını da temyiz ettiği, bu şekilde katılan vekili ve sanık müdafinin temyiz taleplerini inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 11.02.2008 gün ve 8403-696 sayılı kararla yerel mahkemenin sanık hakkında 1998 takvim yılında sahte fatura düzenlemek suçundan açılan kamu davasının zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılması

hükmünün ve sanık müdafinin temyiz isteminin süre yönünden reddi kararının onandığı,

Bu suretle kesinleşerek infaza verilen dosyada infaz savcılığınca yerel mahkemeden 1999 takvim yılında sahte fatura düzenlemek suçundan kurulan mahkûmiyet hükmü yönünden dava zamanaşımının olduğu şüphesi nedeniyle infazın durdurulmasının talep edildiği, yerel mahkemece 07.05.2008 günlü ek kararla talep kabul edilerek infazın durdurulmasına karar verildiği,

İnfaz savcılığınca ayrıca Adalet Bakanlığında temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karara karşı 06.09.1999 tarihinde işlenen suçun 28.12.2006 tarihli mahkûmiyet kararından sonra ve fakat henüz hükmün kesinleşmesinden önce 06.03.2007 tarihinde 765 sayılı TCK'nun 102/4 ve 104/2. maddelerinde öngörülen 7 yıl 6 aylık dava zamanaşımı süresinin olduğu gerekçesiyle kanun yararına bozma yoluna gidilmesi talebinde bulunulduğu,

Adalet Bakanlığınca 27.06.2008 tarihli yazı ile kamu davasının mahkemesince ortadan kaldırılması gerektiği gerekçesiyle kanun yararına bozma yoluna gidilmediği cevabının verildiği,

Adalet Bakanlığı'nın bu yazısı üzerine dava zamanaşımı dolmadan mahkûmiyet kararı veren yerel mahkemece dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda 12.09.2008 tarihli ek kararla "kararın henüz kesinleşmesinden önce tebligat aşamasında dava zamanaşımının gerçekleştiği" gerekçesiyle kamu davasının ortadan kaldırılmasına (düşmesine) karar verildiği,

Kararda başvurulabilecek kanun yolunun temyiz olarak gösterildiği ve kararın katılan vekiline tebliğ edildiği,

Ek kararın, kanuni süre içerisinde katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 03.05.2012 gün ve 8107-7497 sayı ile kararının 5275 sayılı Kanunun 98 ve 101. maddeleri uyarınca itiraz kanun yoluna tâbi olduğu gerekçesiyle 1412 sayılı CMUK'nun 317.

maddesi uyarınca temyiz isteminin reddedildiği,

Anlaşılmaktadır.

5271 sayılı CMK'nun 267 ila 271. maddelerinde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, itiraz kural olarak hakimlik kararlarına, kanunda açıkça belirtilmiş olmak şartı ile de mahkeme kararlarına karşı başvurulana olağan bir kanun yoludur. Nitekim kanunda da itiraz kanun yoluna tâbi olan mahkeme kararları, ilgili hükümlerinde açıkça belirtilmiş, kanunun 268. maddesinde itiraz usulü ile itiraz mercilerine ilişkin hususlara, 271. maddesinde itiraz mercilerinin inceleme yöntemi ile merciince verilecek kararlara yer verilmiştir.

1412 sayılı Kanunun 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi uyarınca halen yürürlükte bulunan 305. maddesinde, ceza mahkemesince verilen hükümlerin temyiz kanun yoluna tâbi olduğu belirtilmiş, hükümler de 5271 sayılı CMK'nun 223. maddesinde; "beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbiri, davanın reddi veya düşmesi, adlî yargı dışındaki bir yargı merciine yönelik görevsizlik kararı" olarak gösterilmiştir

1412 sayılı CMUK'nun 305. maddesi uyarınca, sayılan hükümlerden birinin verildiği ahvalde, kesin nitelikteki hükümler istisna olmak üzere bu kararlara karşı başvurulabilecek olağan kanun yolu temyizdir.

Görüldüğü gibi itiraz kural olarak hakimlik kararlarına, kanunda belirtilmiş olmak şartı ile de mahkeme kararlarına karşı başvurulana olağan bir kanun yoludur. İtiraza tâbi olan bir karara karşı, suç vafına yönelik olarak ve hatta kararı temyiz edilebilecek bir mahiyete dönüştürecek gerekçe ile kanun yoluna başvurulmuş olsa bile, bu başvuru kararın itiraza tâbi olması sonucunu değiştirmeyecektir.

Temyiz ise, mahkemelerin davanın esasını çözen ve kanun koyucu tarafından hüküm olarak nitelendirilen son kararlarındaki aykırılıkların giderilmesi için kabul edilmiş olağan bir kanun

yoludur. 5271 sayılı Kanunun 223. maddesinde sayılan ve verilme şartları ayrıntılı bir şekilde belirtilen, hükümlerden biri verildiği halde bu hükümlere karşı başvurulacak kanun yolu temyiz olacaktır.

Temyiz ve itiraz kanun yoluyla ilgili bu genel açıklamalardan sonra 5275 sayılı Kanunun 98 vd. maddeleri hükümlerinin de uygulanma şartlarının belirlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “infazla ilgili kararlar” başlıklı Sekizinci Bölümünde, düzenlenen 98 vd. maddelerinde, infaz sırasında alınacak kararlar ve bu kararlara karşı başvurulacak kanun yolu ile ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 98. maddesinin 1. fıkrasında; “Mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama olursa, cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ileri sürülür ya da sonradan yürürlüğe giren kanun, hükümlünün lehinde olursa, duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için hükmü veren mahkemeden karar istenir” hükmüne yer verilip, aynı kanunun 101. maddesinde ise, cezanın infazı sırasında, 98 ilâ 100. maddeler gereğince mahkemeden alınması gereken kararların duruşma yapılmaksızın verileceği ve bu kararların itiraza tâbi olacağı belirtilmiş, 98. maddenin 1. fıkrasının uygulanma şartları ise, madde gerekçesinde; “Madde ile infazı söz konusu olabilen yani kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararının yorumunda, içeriğinin belirlenmesinde veya çektirilecek cezanın hesabında tereddüt edilirse yahut hükümlünün adının yanlış yazılması gibi bir nedenle cezanın infaz olunmayacağı ileri sürülürse veya sonradan yürürlüğe giren kanun lehe ise yerine getirilecek cezanın belirlenmesi veya tereddüttün giderilmesi için, bir karar alınmak üzere yargılama makamına başvurulması hususları düzenlenmiştir” şeklinde açıklanmıştır.

Görüldüğü gibi 5275 sayılı Kanunun 98. maddesinin 1. fıkrasında sözü edilen ve infaza taalluk etmesi nedeniyle aynı kanunun 101. maddesi uyarınca itiraza tabi bulunan kararlar;

a-Kesinleşmiş bir hükmün yorumu,

b-Çektirilecek cezanın hesabında duraksama,

c-Cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği,

d-Sonradan yürürlüğe giren kanunun lehe hükümler içermesi halinde, duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için verilen kararlardır.

Yine aynı şekilde 5275 sayılı Kanunun 98. maddesinin 2. fıkrası uyarınca hapis cezasının infazının hastalık nedeniyle ertelenmesi, 99. madde gereğince birden fazla hükümdeki cezaların toplanması ve 100. maddedeki cezanın infazına başlandıktan sonra hastanede geçen sürenin cezadan indirilmesine ilişkin kararlar da mutlak suretle infaza ilişkin olduğundan, bu kararlara karşı başvurulacak kanun yolu da 101. madde uyarınca itirazdır.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Hükümlü hakkındaki hükmün kesinleşmesinden sonra, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hükmün verilmesinden sonra ancak kesinleşmesinden önce tebligat aşamasında dava zamanaşımının gerçekleştiği belirtilerek cezanın yerine getirilip getirilmeyeceği hususunda oluşan tereddütün giderilmesi için yapılan talep üzerine hükmü veren mahkemece dosya üzerinden yapılan inceleme üzerine verilen karar infaza ilişkin olup, 5275 sayılı Kanunun 98 ila 101. maddeleri uyarınca itiraz kanun yoluna tâbi olduğu kabul edilmelidir.

Bu itibarla, temyiz isteminin reddine ilişkin Özel Daire kararı isabetli olup Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Genel Kurul Üyesi H.Dönmez; "Muhalefet konusu, yerel mahkemeden verilen bir mahkumiyet kararının Yargıtay denetiminden geçmeksizin kesinleşmesinden sonra Cumhuriyet Savcılığınca kararın kesinleşmesinden önce dava zamanaşımının gerçekleştiği iddiasıyla mahkemesinden karar talep edilmesi üzerine; mahkemece dava zamanaşımının olduğu gerekçesiyle davanın ortadan kaldırılmasına ilişkin verilen ek kararın 5275 sayılı Kanunun 98 ve 101. maddeleri uyarınca itiraza mı yoksa CMK'nun 223/8 ve 1412 sayılı CMUK'nun 305. maddeleri uyarınca temyiz yasa yoluna mı tabi olduğu konusunda toplanmaktadır.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının yazılı emir yoluna gidilmesi talebi; Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 27.06.2008 tarih ve 36969 sayılı yazısıyla, İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 28.12.2006 tarih ve 380 Esas-548 Karar sayılı kararının, mahkemesince 06.03.2007 tarihinde zamanaşımı gerçekleştikten sonra sanığa tebliğ edildiğinin anlaşılması karşısında hüküm kesinleşmeden önce dava zamanaşımı süresinin dolduğundan bahisle kamu davasının mahkemesince ortadan kaldırılması gerektiği cihetle; anılan karar aleyhine kanun yararına bozma yoluna gidilmeyerek gereğinin takdir ve ifası için dosya Cumhuriyet Başsavcılığına iade edilmiştir.

Bu iade üzerine İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 11.07.2008 tarihli yazısıyla; hükümlü hakkındaki davanın ortadan kaldırılması yönünde bir karar verilmesi hususunda gereğinin takdir ve ifası için dosya İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiştir.

İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesince dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda: 12.09.2008 gün ve 380-548 sayılı ek karar ile; mahkumiyet hükmünün 16.03.2007 tarihinde sanığa tebliğ edilip, 26.03.2007 tarihinde kesinleştirildiği, dosya kapsamına göre teselsülün sona erdiği tarih olan 06.09.1999'dan itibaren suçun asli dava zamanaşımının misil artırılması ile birlikte 06.03.2007 tarihinde olduğu gerekçesiyle lehe olan 765 sayılı TCK'nun 102/4, 104/2

maddeleri gereğince hükümlü hakkındaki vergi kaçakçılığından açılan kamu davasının 'ortadan kaldırılmasına' karar verilmiştir.

Dosya; katılan vekilinin temyizi üzerine, Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 03.05.2012 tarih, 8107-7497 sayılı kararıyla; '...dava zamanaşımının, karar tarihinden sonra hükmün kesinleşmesinden önce dolduğundan bahisle davanın ortadan kaldırılmasına dair evrak üzerinden verilen 12.09.2008 tarihli yerel mahkeme ek kararının 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 101/3. maddesi gereğince itiraza tabi olduğundan katılan vekilinin temyiz talebinin halen yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMK'nun 317. maddesi gereğince reddine karar verilmiştir' denilerek mahkemesine iade edilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Bu karara karşı; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 13.06.2012 tarih 2009/105025 sayılı yazısıyla, kesinleşen bir hükümle ilgili olarak infaz aşamasında yerel mahkemenin dosyayı yeniden ele alarak verdiği kararın evrak üzerinden de olsa, davanın esasına ilişkin bir hüküm özelliği taşıması nedeniyle temyize tabi olduğu gerekçesiyle itiraz edilmiştir.

Bu itirazda Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin 08.11.2012 tarihli kararı ile yerinde görülmeyle, 'kararın düzeltilmesine yer olmadığına' kararı ile dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına iade edilmiş, Başsavcılık tarafından dosya itirazın Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun önüne getirilmiştir.

Kanaatimizce; Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun sayın çoğunluğunun ortadan kaldırma kararının infaz kapsamında verilmiş bir karar olduğu ve yasa yolunun itiraz tabi olduğu yönündeki görüşünün oluşmasında, Cumhuriyet Savcılığınca davanın ortadan kaldırılması talebinin mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra yapılması ve bu aşamada verilecek kararlara karşı yasa yolunun da itiraz olduğu düşüncesi etkili olmuştur. Çünkü genel kuruldaki tartışmalar bu noktada

toplanmıştır.

Bu noktada genel olarak yasa yolları üzerinde durmak gerekmektedir.

5271 sayılı CMK'nun 260 ila 323. maddelerinde yasa yolları düzenlenmiştir. 260 ila 266. maddelerinde yasa yollarına ilişkin genel hükümlere yer verilmiştir.

5271 sayılı Yasada yasa yolları olağan ve olağanüstü olarak ikiye ayrılmıştır. 267 ila 307. maddelerinde olağan yasa yolları olan itiraz, istinaf ve temyiz, 308 ila 323. maddelerinde ise olağanüstü yasa yolları olan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itirazı, yasa yararına bozma ve yargılamanın yenilenmesi düzenlenmiştir. 5271 sayılı Yasada 1412 sayılı CMUK'da farklı olarak istinaf yasa yolu düzenlenmiştir. Ancak 5235 sayılı Yasa ile kurulması öngörülen bölge adliye mahkemelerinin henüz kurulup faaliyete geçmemesi nedeniyle 5271 sayılı Yasanın istinafa ilişkin hükümleri ile temyize ilişkin hükümleri yürürlüğe girmiş olmasına rağmen uygulama olanağına kavuşmamıştır. Çünkü; 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi ile 'bölge adliye mahkemeleri göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakameleri Usulu Kanununun 322. maddesinin 4-5 ve 6. fıkraları hariç olmak üzere 305 ila 326. maddeleri' nin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu açıklamalar ışığında itiraz ve temyize ilişkin hükümler incelendiğinde;

Ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 07.12.2010 tarih ve 2010/188-248 E.K. sayılı kararında açıklandığı üzere 5271 sayılı CMK'nun 267 ila 271. maddelerinde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup itiraz edilebilecek kararların kural olarak hakimlik kararları olduğu belirtilmiştir. Yine aynı kararda itiraz yasa yolunun yasada açıkça belirtilmiş

olmak koşulu ile mahkeme kararlarına karşı da başvurulacak bir yasa yolu olarak düzenlendiği görülmektedir. Nitekim yasada itiraz yasa yoluna tabi olan mahkeme kararları ilgili hükümlerinde açıkça belirtilmiştir. Aynı Yasanın 268. maddesinde itiraz usulü ile itiraz merciilerine ilişkin hususlara, 271. maddesinde itiraz merciilerinin inceleme yöntemi ile merciince verilecek kararlara yer verilmiştir. Söz konusu düzenlemelerden itiraza konu mahkeme kararlarının sınırlı ve kanunda açıkça sayılarak belirtilmiş olduğu görülmektedir. Ancak Düşme kararları itiraza tabi kararlar içerisinde sayılmamıştır. Aksine Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223. maddesinde düşme kararının hüküm olduğu belirtilmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223. maddesinde;

- Beraat,
- Ceza verilmesine yer olmadığı kararı,
- Mahkumiyet,
- Güvenlik tedbirine hükmedilmesi,
- Davanın reddi,
- Adli yargı dışındaki bir yargı merciine yönelik görevsizlik ve
- Davanın düşmesi kararı

hüküm olarak sayılmıştır. Halen yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUK'nun 305. maddesinde de ceza mahkemesince verilen hükümlerin temyize tabi olduğu belirtilmiştir. Yani 1412 sayılı Yasanın 305. maddesinde sayılan hükümlerden birinin verildiği ahvalde yasada belirtilen istisnalardan olan kesin nitelikteki hükümler istisna olmak üzere; hükümlere karşı başvurulacak olan yasa yolu temyizdir.

Görüldüğü üzere; itiraz kural olarak hakim kararlarına karşı başvuru bir yasa yolu olup, mahkeme kararlarına karşı ancak

yasada açıkça belirtilmesi koşuluyla itiraz yasa yoluna başvurulabilecektir. Bunun dışında kalan mahkeme kararlarına karşı (kesin olanları hariç) temyiz yasa yoluna gidilebilecektir.

İtiraz ve temyiz yasa yoluna başvurulacak kararlara ilişkin bu kısa açıklamadan sonra 5275 sayılı Yasanın 98 ve devamı maddelerinin de uygulanma koşullarının belirlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır. Çünkü Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca zamanaşımından düşme kararının hükmün kesinleşmesinden sonra verilmesi nedeniyle 5275 sayılı Yasanın 98 ve 101. maddeleri kapsamında infaza ilişkin olarak verildiği kabul edilmiştir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yasa'nın 4. kısım 8. bölümünde "İnfazla İlgili Kararlar" başlığı altında 98 ve devamı maddelerinde infaz sırasında alınacak kararlar ve bu kararlara karşı başvurulacak yasa yolu ile ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir. 5275 sayılı Kanunun 98. maddesinin 1. fıkrasında "Mahkumiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama olursa cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ileri sürülür ya da sonradan yürürlüğe giren kanun hükümlünün lehinde olursa duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için hükmü veren mahkemeden karar istenir." hükmüne yer verilmiş, aynı Yasanın 101. maddesinde ise cezanın infazı sırasında 98 ila 100. maddeler gereğince mahkemeden alınması gereken kararların duruşma yapılmaksızın verileceği ve bu kararların itiraza tabi olacağı belirtilmiştir.

Adı geçen yasanın 98. maddesinin 1. fıkrasının uygulanma koşulları ise madde gerekçesinde "Madde ile infazı söz konusu olabilen yani kesinleşmiş bir mahkumiyet kararının yorumunda, içeriğinin belirlenmesinde veya çektirilecek cezanın hesabında tereddüt edilirse yahut hükümlünün adının yanlış yazılması gibi bir nedenle cezanın infaz olunmayacağı ileri sürülürse veya sonradan yürürlüğe giren kanun lehe ise yerine getirilecek cezanın belirlenmesi veya tereddütün giderilmesi

için bir karar alınmak üzere yargılama makamına başvurulması hususları düzenlenmiştir". şeklinde açıklanmıştır.

Görüldüğü üzere 5275 sayılı Yasanın 98. maddesinin 1. fıkrasında sözü edilen ve infaza taallk etmesi nedeniyle aynı Yasanın 101. maddesi uyarınca itiraza tabi bulunan kararlar;

- Kesinleşmiş bir hükmün yorumu,
- ektirilecek cezanın hesabında duraksama,
- Cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilmeyeceği,
- Sonradan yürürlüğü giren yasanın lehe hükümler içermesi halinde duraksamanın giderilmesi ve yerine getirilecek cezanın belirlenmesi ile sınırlıdır.

Yine aynı Yasanın 98. maddesinin 2. fıkrası uyarınca hapis cezasının infazının hastalık nedeniyle ertelenmesi, 99. maddede birden fazla hükümdeki cezaların toplanması ve 100. maddedeki cezanın infazına başlandıktan sonra hastanede geçen sürenin cezadan indirilmesine ilişkin kararlar da mutlak surette infaza ilişkin olduğundan bu kararlara karşı başvurulacak yasa yolu da 101. madde uyarınca itirazdır.

Buna göre; bir karar veya hükme karşı başvurulacak yasa yolunun belirlenmesinde öncelikle bu konudaki açık yasal düzenlemeler nazara alınmalıdır. Açık ve ayrıntılı yasal düzenleme bulunmaması halinde ise verilen kararın niteliği ve veren makam nazara alınarak 5271 sayılı CMK'nun 223, 267 ve 1412 sayılı CMUK'nun 305. maddelerine göre; değerlendirme yapılmalıdır. Burada dikkate alınması gereken ölçüt kararın mahkemeden hükmün kesinleşmesinden sonra istenip istenmediği değil, verilen kararın hakimlik kararı mı, yoksa mahkeme kararı mı olduğu yani kararın hüküm niteliğinde olup olmadığı ile 5275 sayılı Yasanın 98 ve devamı maddelerinde sayılan infaza ilişkin kararlar kapsamında yer alıp almadığıdır.

Burada yasa yollarına ilişkin açıklamalardan sonra zamanaşımı nedeniyle davanın ortadan kaldırılması kurumunda kısaca değerlendirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Türk Ceza Kanununda zamanaşımı genel hükümler kitabında dava ve cezanın düşürülmesi başlığı altında düzenlenmiştir. Zamanaşımı kamu davasının düşürülme sebeplerinden biridir. Zamanaşımı söz konusu olduğunda, Ceza Muhakemesi Kanununun 223. maddesinin 8. fıkrası gereğince mahkeme düşme kararı verecektir ve bu bir hükümdür.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Sanık hakkında 1999 yılında işlediği iddia edilen vergi kaçakçılığı suçundan verilen hükmün temyiz süresinin geçirilmesinden dolayı temyiz talebinin reddine ilişkin yerel mahkeme kararının usul ve yasaya uygun bulunarak Yargıtay'ca onanarak kesinleşmesinden sonra yerel savcılık tarafından kararın kesinleşmesinden önce davanın zamanaşıma uğradığı gerekçesiyle davanın ortadan kaldırılması talebinde bulunulmuştur.

Öncelikle kararın kesinleşmesinden önce zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle ortadan kaldırma kararının 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanunun 98/1. maddesi kapsamında infaza ilişkin bir karar olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

Zamanaşımından düşme kararının, infaz edilecek mahkumiyet kararının yorumu niteliğinde olmayıp, davanın tüm sonuçlarıyla birlikte düşürülmesi suretiyle kararın mahiyetini değiştirici nitelikte olduğu,

Yine düşme kararının cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilmemesine ilişkin olmayıp davanın tüm sonuçlarıyla beraber ortadan kaldırılmasına ilişkin olduğunun açık olduğu, kanundaki cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ifadesini, cezanın infazıyla ilgili olarak anlamak gerektiği, cezanın infaz edilip edilmemesinin,

davanın ortadan kaldırılması ile ilgisinin olmadığı madde içeriğinden de bu ifadenin cezaların infazına ilişkin olduğunun açıkça görüldüğü, davanın düşürülmesinin farklı kavram olduğu, 5275 sayılı Kanunun 98. maddesindeki cezanın kısmen ya da tamamen infaz edilip edilmemesi ifadesinin davanın düşürülmesini de kapsayacak şekilde geniş yorumlanmasının usuli hatalara sebebiyet verebileceği, ayrıca bu şekilde bir yorumun hükmün mahiyetinde değişiklik yapan ve bu nedenle CMK'nun 223. maddesi gereğince temyize tabi bir kararı itiraza tabi hale getireceğinden CMK'nun 223. maddesinin bertaraf edilmesine sebebiyet vereceği,

Keza zamanaşımı karar kesinleştirilmeden önce gerçekleşmiş bir durum olup, uyuşmazlık konusu olayda sonradan yürürlüğe giren lehe bir yasanın hükümlü lehine uygulanmasına ilişkin bir durumun da olmadığı, dolayısıyla olayda hükmün yorumunda, cezanın kısmen veya tamamen infaz edilip edilemeyeceğinde veya çektirilecek cezanın belirlenmesi konusunda bir tereddütün ve duraksamanın olmadığı, zamanaşımı nedeniyle davanın ortadan kaldırılması konusunda yapılan talebin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 98. maddesi kapsamında infaza ilişkin bir talep olarak kabul edilmesinin zamanaşımı durumunun sonuçları ile bağdaşmayacağı, nitekim; mahkemece, Savcılık talebinde belirtildiği şekilde davanın kesinleşme süresinde zamanaşımının gerçekleştiği saptanarak mahkumiyet hükmü içeren davanın ortadan kaldırılmasına karar verildiği görülmektedir.

Zamanaşımından dolayı davanın ortadan kaldırılması ile hüküm bütün sonuçları ile ortadan kalkmıştır. Ceza Muhakemesi Kanununa göre bir hüküm ancak başka bir hükümle ortadan kaldırılabileceğinden, hükmün ortadan kaldırılması işleminde önceki hükümle aynı yasa yoluna tabi olması gerekir. Asıl hükmü temyize tabi tutup, hükmü ortadan kaldıran mahkeme kararının itiraza tabi tutulması CMK'nun 223 ve 1412 sayılı CMUK 305. maddelerindeki düzenlemelere açık aykırılık oluşturacaktır. Ortadan kaldırma işlemi evrak üzerinden

yapılmış olsa bile bir mahkeme hükmüdür ve yasa yolu olarak da temyize tabi olması gerekir. Mahkemenin duruşma açmamış olması usuli bir hata olup, kararın temyize tabi olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Yukarıda esas ve karar numarası belirtilen 07/12/2010 tarihli Yargıtay Ceza Genel Kurul kararında da; düşme kararlarının temyize tabi olduğu açıkça belirtilmiştir. Belirtilen kararda Çek Kanunu gereği düşme kararı verileceğinin belirtilmiş olması nedeniyle verilen düşme kararının temyize tabi olduğunun kabul edildiği iddia edilebilir ise de (ki bu yönde görüşlerde mevcuttur.) burada önemli olanın, ortadan kaldırma kararının hangi kanun (yani Çek Kanunu veya İnfaz Kanunu) gereği verildiği değil, hükmün kesinleşmesinden sonra verilen ortadan kaldırma kararının temyize tabi olduğunun belirtilmiş olmasıdır. Ceza Genel Kurulunun sözü edilen kararında kararın kesinleşmesinden sonra yani infaz aşamasında borcun ödenmesi nedeniyle verilen ortadan kaldırma kararının temyiz incelemesine tabi olduğu açıkça vurgulanmıştır. Kaldı ki; o olayda borcun ödenmesi veya müştekinin şikayetçi olmaktan vazgeçtiğinin belgelenmesi üzerine ortadan kaldırma kararı verilmesi nedeniyle ihtilaf konusu esastan çözülmüş olduğundan verilen ortadan kaldırma kararı daha sınırlı bir inceleme mercii olan itiraza tabi tutulabilirdi. Orada da ilk karar kesinleşmiştir. Ceza Genel Kurulu böyle yapmayarak ortadan kaldırma kararının niteliği gereği ve CMK'nun 223 ile 1412 sayılı Yasanın 305. maddelerini de nazara alarak temyiz incelemesine tabi tutmuştur. Bu karar kanaatimizce isabetli olarak ortadan kaldırma kararlarının hangi aşamada verilirse verilsin niteliği gereği temyiz incelemesine tabi tutulması gerektiğini ortaya koymuştur.

Ayrıca normal yargılama sürecinde gerçekleşen zamanaşımından düşme kararlarının temyiz incelemesine tabi tutulup hükümden sonra infaz aşamasında, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 98 ve devamı maddeleri kapsamında verildiği iddia edilen zamanaşımından düşme kararlarının itiraz yasa yoluna tabi tutulması, aynı kurum ilgili verilen kararlar hakkında iki farklı yasa yolu ortaya

çıkarmak olur ki bu durum kendi içerisinde çelişki oluşturacaktır.

Öte yandan; ceza yargılamasında amaç adil bir yargılama sonucu maddi gerçeğe en kısa sürede ulaşmaktır. Ortadan kaldırma kararını o kararı veren mahkemeye eşit bir mahkemeye denetletmek maddi gerçeğe ulaşmayı kısıtlayabilir. Yerel mahkeme ile yüksek mahkeme olan Yargıtay'ın denetiminin aynı seviyede olmayacağı aşikardır. Yargıtay kuruluşu ve çalışma sistemi gereği uzman bir denetim merciidir. Bu nedenle daha ayrıntılı ve nitelikli bir inceleme ve denetim yapılmaktadır. Bu da maddi ve hukuki gerçeğe ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Hükmün kesinleşmesinden sonra verilen ortadan kaldırma kararının bir üst yargı merci olan Yargıtay incelemesi yerine itiraza tutulmaması, hem maddi gerçeğin ortaya çıkması, hemde makul sürede ihtilafın çözülmesini geciktirmiş veya tamamen önüne kapatmış olacaktır. İtiraz üzerine itiraz merciinin vereceği karar kesin olacağından hukuki hataların düzeltilmesi için yeniden yazılı emir yoluna gidilmesi gerekecektir. Yazılı emir yolu ile dosya yeniden Yargıtay önüne geldiğinde de verilen bozma kararı aleyhe sonuç doğurmayacağından işlenen suçlara hak ettiği müeyyidelerin uygulanamaması durumu ortaya çıkabilecektir. Bu durum ceza adaletini de zedeleyecektir. Oysa bu tür kararlar baştan Yargıtay incelemesine tabi tutulduğu takdirde uzman bir denetim merci olan Yargıtay'da daha kısa sürede sorun çözülmüş olacaktır. Böylece toplumda adalete olan güvende korunmuş olacaktır. Bir örnek verecek olursak; bir an için itiraz üzerine itiraz merci olan yerel mahkemeye zamanaşımının dolmadığı itirazı kabul edilerek ortadan kaldırma kararının kaldırıldığı ve davanın mahkemesine iade edildiği ve mahkemecede tekrar yargılama yapılarak mahkumiyet kararının verildiğini düşünelim. Bu takdirde de kararın yazılı emir yoluyla Yargıtay incelemesine getirilmesi gerekecektir. Bu durum gereksiz yere emek ve zaman kaybına neden olacaktır. Yargılama ve ihtilafın çözümü bu şekilde sürüncemede kalacak, ceza muhakemesinde amaç olan yargılamanın bir an önce yapılarak sonuçlandırılması ilkesi de ihlal

edilmiş olacaktır. Uzman denetim mercii olmayan itiraz merciinin hukuki yanlışlıklara sebebiyet verebileceği tartışmadan varestedir. Bu nedenlerle hükmün mahiyetinin değiştirilmesi sonucunu doğuran kararların itiraz yolu ile incelemeye tabi tutulması, CMK'nun 223 ve 1412 sayılı CMUK'nun 305. maddelerindeki düzenlemeye ve düzenleniş amacına aykırılık oluşturacaktır. Kanaatimizce bu tür sıkıntıların ortaya çıkmasını önlemek amaçlı olarak yasa koyucu hükmün mahiyetini değiştiren nitelikteki düşme kararlarının hüküm olduğu ve temyize tabi olduğu şeklinde düzenleme yapmak yoluna gitmiştir.

Yüce Ceza Genel Kurulu'nca talep üzerine mahkemece verilen düşme kararının itiraz yasa yoluna tabi olduğu yönünde karar verilmiş ise de; yukarıda açıklanan nedenlerle somut olayda infaza ilişkin bir durumun söz konusu olmaması ve 5275 sayılı Yasanın 98 ve devamı maddeleri hükümlerinin uygulama koşullarının bulunmaması nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan itirazın kabul edilmesi ile kararın CMK'nun 223, 267 ve halen yürürlükte olan 1412 sayılı CMUK'nun 305. maddesi gereği temyize tabi olduğunun kabul edilmesi gerektiği kanaati ile Yüce Yargıtay Ceza Genel Kurulunun sayın çoğunluğunun kararına katılmamaktayım" düşüncesiyle,

Çoğunluk görüşüne katılmayan Genel Kurul Üyesi O.Koçak ise;

" İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 28.12.2006 gün ve 380-548 sayılı mahkumiyet kararından sonra gıyabi hükmün sanığa tebliğ edildiği 16.03.2007 gününden önce dava zamanaşımı gerçekleşmiş ise de hüküm süresinde temyiz edilmediği için kesinleşmiştir.

Hükmün kesinleşmesinden sonra Adalet Bakanlığı'na kanun yararına bozma için başvurulmuş ise de bakanlık'ça davanın mahkemesince ortadan kaldırılması gerektiği gerekçesi ile talebi kabul etmemiş, yerel mahkemece de dosya resen ele alınarak 12.09.2008 gün ve 380-548 sayılı karar ile dava ortadan kaldırılmıştır. Bu kararın katılan idarece temyizi

üzerine 11.Ceza Dairesi 03.05.2012 gün ve 8107-7497 sayılı karar ile hükmün 5275 sayılı Yasanın 101/3. Fıkrası uyarınca itiraza tabi olduğu düşüncesiyle temyiz talebinin reddi ile talep, gereği yapılması için itiraz merciine gönderilmiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda hükmün temyize tabi olduğu gerekçesiyle Ceza Genel Kurulu'na itiraz etmiştir.

Mahkeme, karar verdikten sonra yeni bir yasa değişikliği, ya da infaz konusunda bir tereddüt olduğu talebi olmadığı sürece dosyayı resen ele alarak kararını değiştiremez, değiştirilirse verilen bu karar hukuken yok hükmündedir. Dolayısıyla de bu karar itiraza veya temyize tabi değildir. Ancak önceki mahkumiyet kararının Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın CMK 310/3 . fıkrası gereği kanun yararına bozma talebi ile bozdurulması cihetine gidilebilir.

İzah edilen nedenlerle 11. Ceza Dairesince Ağır Ceza Mahkemesi'nin ortadan kaldırmaya dair ek kararının hukuken yok hükmünde olduğu, mahkumiyet kararının hükmün kesinleşmeden zamanaşımına uğraması nedeniyle kanun yararına bozma talebi ile giderilebileceğine vurgu yapılarak dosyanın işlem yapılmaksızın mahalline tevdi gerekeceği düşüncesiyle itirazın değişik gerekçe ile kabulü gerektiği görüşündeyim" şeklindeki değişik gerekçe ile itirazın kabulü yönünde, karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının REDDİNE,

2- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 13.05.2014 günü yapılan müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.